

Rapport

Hushållens syn på vad som är viktigt för avfallshanteringen i framtiden

Kvantitativ studie för SÖRAB:s räkning via 1.350 telefonintervjuer

December 2007

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Bakgrund och syfte	8
Metod.....	8
Målgrupp, urval och urvalsstorlek.....	8
Frågeformulär	9
Svarsfrekvens	9
Resultatredovisning.....	10
Undersökningens resultat.....	11
• Kartläggning av hushållets källsortering	11
– I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor	11
– Hur pass viktigt är det att sortera några olika vanligt förekommande avfallstyper	12
– Kartläggning av hur man sorterar några olika vanligt förekommande avfallstyper	13
– Skulle man kunna tänka sig att sortera allt inom respektive avfallstyp i framtiden? – Om inte/ varför?	14
• Sortering av matavfall.....	17
– Sorterar hushållet ut matavfall idag?	17
– Om inte/ Skulle man kunna tänka sig att sortera ut matavfallet?	18
– Om nej/ varför?/ Om det kan bli bränsle?.....	19
• Kartläggning bland de som sorterar ut matavfall idag.....	20
– Hur tas matavfallet om hand?.....	20
– Hur länge har man sorterat ut matavfall?.....	21
– Främsta skälen till att hushållet sorterar ut matavfallet	21
– Värdering av systemet/ Om dåligt – varför?	22
– Kommer hushållet att fortsätta sortera ut matavfallet? / Om inte – varför?	23
• Sortering av farligt avfall och mindre el-avfall.....	23
– Hur blir man av med sådant avfall idag?	23
– Hur skulle man vilja bli av med sådant avfall i framtiden?	25

• Attityder till framtida avfallshantering	26
– Källsorterar hushållen i tillräcklig utsträckning idag?.....	26
– Främsta skälet/skälen till att källsortera i större utsträckning	26
– Vad skulle kunna få hushållet att sortera mera i framtiden/ spontant?.....	27
– Vilka faktorer skulle kunna påverka hushållen att sortera mera i framtiden?.....	29
– I vilken utsträckning instämmer man i ett antal påståenden om framtida sortering?.....	31
• Återanvändning	33
– Tror man att återanvändningen kommer att få ökad betydelse i framtiden?.....	33
– Köper/säljer man begagnade varor via nätet?	33
– Om ja/främsta skälet	34
• Kännedom om storleken på hushållets sophämningsavgift per år	35
• Hur mycket skulle man vara beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden?	36
• Förtroendet för kommunens avfallshantering.....	37
• Bakgrund.....	38
– Miljöengagemang.....	38
– Kön, ålder, boendeform, hushållsstorlek och hushållssammansättning.....	39
– Val av belöning.....	40
• Appendix.....	41
– Figur 1–14	

Bilaga:
 Detaljresultat (databearbetning)

Sammanfattning

Våren 2007 tog SÖRAB:s styrelse initiativet till att ta fram en avfallsplan som är gemensam för de nio kommunerna där SÖRAB har ansvaret för behandlingen av hushållets avfall.

Som ett underlag vid framtagandet av den gemensamma avfallsplanen bestämdes att en enkät skulle genomföras för att spegla medborgarnas önskan om den framtida avfallshanteringen i regionen. – Syftet med vår undersökning är främst att kartlägga hushållets syn på vad som är viktigt för avfallshanteringen i framtiden.

Vi har genomfört 1.350 telefonintervjuer totalt uppdelat på 675 hushåll som bor i småhus och 675 hushåll i flerbostadshus inom SÖRAB:s nio kommuner. (Sjuttiofem intervjuer med småhus respektive 75 intervjuer med flerbostadshus/kommun.) Målgrupp för studien är medlemmar i hushållet inom åldrarna 25–65 år. Vi har intervjuat den person i hushållet, som främst ansvarar för hushållets sopor/sophantering.

Genomgående har vi jämfört resultaten för småhus med flerbostadshus i denna rapport och på flera punkter konstaterat att hushållets attityder till framtida avfallshantering inte skiljer sig speciellt mycket åt mellan de olika boendeformerna. – Syftet med studien har inte varit att bryta ner resultatet och analysera det per kommun. Bastalen är låga per kommun, men i vissa fall påpekar vi inne i rapporten signifikativa skillnader i resultat på kommunnivå.

- *De flesta hushåll källsorterar sina sopor idag – åtminstone i ganska stor utsträckning.*

Närmare åtta av tio hushåll som bor i småhus uppger att de källsorterar sina sopor i ganska stor utsträckning eller t.o.m. i mycket stor utsträckning. Cirka vart femte hushåll svarar "i inte särskilt stor utsträckning". Tre procent av hushållen svarar att de inte alls källsorterar sina sopor idag. – Hushåll som bor i flerbostadshus uppger att de sorterar i något lite mindre utsträckning än hushåll som bor i småhus.

- *Hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar är två avfallstyper som inte upplevs lika viktiga att sortera ut som batterier, el-avfall, färgrester, glas, tidningar, glödlampor, pappers- och metallförpackningar.*

Farligt avfall i form av batterier och el-avfall är avfallstyper som i princip samtliga hushåll anser som viktiga att sortera ut och lämna till återvinning. Även färgrester, glas och tidningar är sådana avfallstyper som de allra flesta hushåll ser som viktigt att sortera ut. Drygt nio av tio hushåll tycker att glödlampor är viktigt att sortera. Cirka nio av tio hushåll tycker att det är viktigt att sortera ut pappersförpackningar och wellpapp samt metallförpackningar. Hårda plastförpackningar tycker tre av fyra hushåll i småhus är viktigt att sortera ut. Mjölkförpackningar är den minst viktiga avfallstypen att sortera ut; närmare hälften av hushållen som bor i småhus (45%) tycker *inte* att det är viktigt. – Både när det gäller hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar svarar

hushållen som bor i flerbostadshus i något större utsträckning än hushållen som bor i småhus, att det är viktiga avfallstyper att sortera.

- *Batterier, färgrester, el-avfall, tidningar och glas hamnar sällan i det vanliga sopkärlet – men det händer att glödlampor, pappers- och metallförpackningar gör det och framför allt hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar.*

Två till tre procent av hushållen uppger att de ofta eller ibland slänger farligt avfall i det vanliga sopkärlet, dvs. batterier, färgrester eller el-avfall. Fyra procent svarar att tidningar ofta eller ibland hamnar i sopkärlet; åtta procent kastar glas i sopkärlet ofta eller ibland.

Cirka vart sjätte hushåll slänger glödlampor i sopkärlet då och då. När det gäller pappersförpackningar handlar det om drygt vart fjärde hushåll. Drygt vart tredje hushåll sorterar inte ut metallförpackningar så ofta; närmare hälften slänger hårda plastförpackningar i sopkärlet då och då och två av tre hushåll kastar ofta eller ibland mjölkförpackningar i det vanliga sopkärlet.

- *Skulle man kunna tänka sig att sortera allt inom respektive avfallstyp i framtiden? – Ja, allt utom mjölkförpackningar och eventuellt hårda plastförpackningar.*

De flesta som inte sorterar ut avfallstypen i fråga idag, kan tänka sig att göra det i framtiden – mellan 86 och 97 procent svarar "ja" på vår fråga, utom när det gäller hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar. Här ligger andelen något lägre, speciellt bland hushåll i småhus (68 procent).

De främsta skälen till att man inte är villig att sortera ut mjölkförpackningar är att det är besvärligt, tidsödande och äckligt, smutsigt. Andra skäl är att det är skrymmande att förvara hemma, att man har långt till återvinningsstationen/finns inget kärl i soprummet för det. Man vet inte hur det ska källsorteras och lämnas eller att man inte förstår varför mjölkförpackningarna ska sorteras ut. Några pekar på att de saknar förtroende för systemet.

De främsta skälen till att man inte är villig att sortera ut hårda plastförpackningar, är att det är besvärligt, tidsödande och äckligt, smutsigt. – För övrigt är det samma typ av skäl, som kommit upp för mjölkförpackningarna.

- *Det är främst hushåll i Sollentuna kommun, som sorterar ut matavfallet.*

Drygt vart fjärde hushåll, som bor i småhus, uppger att de sorterar ut matavfallet idag. – Andelen är lägre bland dem som bor i flerbostadshus: cirka vart åttonde hushåll.

Sollentuna kommun erbjuder hushållen ett system för att kunna sortera ut sitt matavfall och vi kan notera att nio av tio hushåll i småhus uppger att de sorterar ut matavfallet respektive två av tre hushåll i flerbostadshus i Sollentuna.

Främst handlar det om att matavfallet hämtas av kommunen, men vi ser också exempel på hemkompost i Sollentuna. – I de övriga åtta SÖRAB-kommunerna, så handlar det främst om egen hemkompost/att de komposterar själva i hushållet.

I genomsnitt har hushållen som bor i småhus, sorterat sitt matavfall i cirka sju år respektive cirka fem år bland de som bor i flerbostadshus. I Sollentuna handlar det om något kortare tid.

- *Det främsta skälet till att hushållen sorterar ut sitt matavfall är för miljöns skull.*

Det främsta skälet till att hushållen sorterar sitt matavfall är för miljöns skull; såväl hushållen som bor i småhus som i flerbostadshus anger spontant miljön som skäl. Bland hushållen i småhus pekar man även på att det "blir bra kompostjord/bra jord". – Studerar vi resultatet för Sollentuna kommun, så kan vi notera att det framför allt handlar om kommunens/fastighetsägarens erbjudande om systemet, som haft stor betydelse och när det gäller hushåll, som bor i småhus, har det ekonomiska incitamentet även spelat en roll.

- *Utsorteringen av matavfall fungerar bra – ytterst få tycker att det fungerar dåligt.*

De allra flesta – oavsett vilken kommun de bor i – anser att utsorteringen av matavfallet fungerar mycket eller ganska bra. – Bland hushåll i Sollentuna, som bor i småhus, svarar åtta av tio, att det fungerar *mycket* bra. Bland hushåll i Sollentuna, som bor i flerbostadshus, svarar hälften att det fungerar *mycket* bra.

De få hushåll som inte tycker att utsorteringen av matavfall fungerar speciellt bra, pekar främst på att det är besvärligt, tidsödande, äckligt.

I princip samtliga hushåll, som sorterar ut sitt matavfall idag, tror att de kommer att fortsätta sortera ut matavfallet även i framtiden.

- *Cirka åtta av tio hushåll, som inte sorterar sitt matavfall idag, skulle kunna tänka sig att göra det i framtiden, om kommunen erbjuder ett system för det.*

Vi ställde ytterligare en följdfråga till de hushåll som inte sorterar sitt matavfall idag: "Om du visste att dina matrester är en resurs, att det kan bli bränsle som sopbilarna kan köras på, skulle du då kunna tänka dig att sortera ut ditt matavfall i framtiden?"

Andelen ökar nu med 10–12 procent, som svarar "ja", dvs. totalt rör det sig om nio av tio hushåll, som kan tänka sig att sortera ut sitt matavfall i framtiden.

- *Vart tionde hushåll kan inte tänka sig att sortera ut hushållets matavfall i framtiden – det är besvärligt och äckligt.*

De främsta skälen till att man inte vill sortera ut hushållets matavfall i framtiden, är att det är besvärligt, omständligt, tidsödande, äckligt och luktar illa.

- *Hushållen lämnar sitt farliga avfall och mindre el-avfall främst till återvinningscentral eller annat ställe, som är avsett för att ta emot avfallstypen i fråga.*

Åtta av tio hushåll i småhus uppger att de lämnar sitt farliga avfall och mindre el-avfall på återvinningscentralen. Vart fjärde hushåll svarar att de använder den "Röda boxen/miljöboxen", men en del använder denna enbart för att samla

avfallet i och åker sedan själv iväg med den till återvinningscentralen. Vart fjärde hushåll svarar att de lämnar avfallet på en miljöstation.

Fyra av tio hushåll i flerbostadshus uppger att de lämnar sitt farliga avfall och mindre el-avfall på återvinningscentralen. Nästan lika många hushåll svarar att de lämnar det i soprummet och vart fjärde hushåll uppger att de lämnar på miljöstation. En mindre andel lämnar det till bil som samlar in avfallet.

- *I framtiden skulle man helst vilja lämna sitt farliga avfall och mindre el-avfall närmare hemmet.*

Hushållen i småhus vill även i fortsättningen lämna sitt farliga avfall och mindre el-avfall på återvinningscentralen, miljöstationen och i "Röda boxen", men de tillägger att det måste vara mer närbelägna och lättillgängliga platser och/eller bilar som samlar in/ miljöbilar.

Hushållen i flerbostadshus vill även de i fortsättningen lämna sitt farliga avfall och el-avfall i soprummet, på återvinningscentralen och på miljöstationen, men även de tillägger att det ska vara närmare bostaden och/eller bilar som samlar in. – "Närmare bostaden, i varje bostadsområde".

- *Majoriteten anser att hushållen i Sverige inte källsorterar sina sopor i tillräcklig utsträckning idag.*

Åtta av tio anser att vi/hushållen i framtiden kommer att behöva källsortera i större utsträckning än vad vi gör idag. – Kvinnorna i vår studie anser det i ännu högre grad än männen.

Endast en till två procent av hushållen tycker att vi behöver källsortera i mindre utsträckning i framtiden. – Andelen som tycker att vi sorterar tillräckligt som vi gör idag, ligger på sju till åtta procent i hushållen.

- *Främsta skälen att källsortera i större utsträckning i framtiden, är för miljöns skull.*

Om det i framtiden skulle krävas av hushållen att källsortera i större utsträckning än idag, så är det först och främst av olika miljöskäl, som spontant uttrycks på olika sätt: "För miljöns skull"; "Inte slösa på jordens resurser"; "Klimatfaktorn"; "Minska sopberget"; "Våra barns framtid" osv.

- *Enklare, bekvämare system och ökad tillgänglighet till systemen samt information skulle kunna få hushållen att sortera mera i framtiden.*

Hälften av samtliga hushåll – oavsett boendeform – pekar spontant på att det handlar om bekvämare/enklare system, som skulle kunna få dem att sortera mera. Därefter kommer tillgänglighet till systemen, som cirka vart tredje hushåll anger som skäl.

Många hushåll tror att information skulle kunna påverka dem att sortera mera. Då handlar det om information om att systemet fungerar hela kedjan ut och information om varför man ska sortera samt upprepad, konkret information.

- ***Informera hushållen om de positiva effekter som uppnås via källsorteringen.***

Respondenterna fick svara på frågan: "Hur pass viktiga anser du att följande faktorer är för att kunna påverka hushållen att ställa upp och källsortera sina sopor i ännu större utsträckning i framtiden...?"

Allra viktigast är att hushållen får information om de positiva effekterna som uppnås via källsortering samt via information bygger upp ett förtroende för systemet. Sedan handlar det om hur återvinningsstationerna fungerar. Det är viktigt att de är rena och snygga för att höja motivationen att sortera. Att det finns möjlighet att slänga flera avfallstyper där än vad som går idag samt att tillgängligheten ökar.

Många hushåll önskar även att den fastighetsnära hämtningen byggs ut, dvs. hämtning av t.ex. tidningar, glas, kartong osv. vid "grind"/i soprummet.

En förutsättning för att hushållen ska sortera mera i framtiden är även att man ständigt informerar hushållen om hur man ska sortera samt att det blir ett arbetsmiljöproblem för de som hanterar avfallet, om vi gör fel.

- ***Hushållen tror att vår konsumtion av "prylar" kommer att öka i framtiden och därmed mängden avfall, men samtidigt kommer medborgarnas ansvar för avfallshanteringen att öka.***

Hushållen tror att mängden avfall kommer att öka i framtiden; närmare nio av tio instämmer helt i att vår konsumtion av elektronik kommer att leda till mer el-avfall i framtiden. Hushållens konsumtion av "prylar" kommer att öka och därmed mängden avfall. Att det skulle ligga i kommunens intresse att minska hushållens konsumtion för att på så sätt minska avfallsmängden, instämmer man bara delvis i. Däremot tror man att medborgarnas ansvar för avfallshanteringen kommer att öka i framtiden och att återvinningen i samhället kommer att öka för miljöns skull. Konsumenterna kommer att kräva mer miljövänliga produkter och man räknar med att det kommer att finnas nya miljövänliga förpackningar samt eventuellt även refillförpackningar, som leder till minskad avfallsmängd i framtiden. Och man tror att det kommer vara naturligt för nästa generation att källsortera mera än vad vi gör idag.

- ***Man tror att återanvändningen kommer att få ökad betydelse i framtiden.***

Sju av tio hushåll tror att vi kommer att återanvända produkter mer i framtiden än vad vi gör idag. – Andelen är ännu högre bland de som uppger sig vara mycket engagerade i miljöfrågor rent allmänt.

- ***Många hushåll köper och säljer begagnade varor på nätet idag – främst av ekonomiska skäl men även pga. återanvändning.***

Sex av tio hushåll i småhus uppger att de brukar köpa och/eller sälja begagnade varor via nätet och närmare hälften av hushållen i flerbostadshus svarar samma sak.

Drygt hälften anger ekonomiska skäl som det främsta skälet till varför man köper och säljer begagnade varor via nätet. Man köper billigare och man får betalt för produkten man säljer, i stället för att skänka bort eller slänga den. –

Drygt var tredje anger som skäl att det är ett enkelt sätt att köpa och sälja på; man når ut till många via nätet/marknaden är stor och man får en bra överblick av utbudet där.

Närmare hälften av hushållen i småhus anger som skäl "återanvändning", men de uttrycker det på annat sätt: "Tar emot att kasta en fullt användbar produkt"; "Känns miljömässigt rätt"; "Känns bra för samvetet". – Vart tredje hushåll i flerbostadshus framför samma skäl.

- *Låg eller obefintlig kännedom om vad hushållet betalar idag i sophämningsavgift per år.*

Drygt hälften av hushållen i småhus svarar att de inte känner till eller avstår ifrån att gissa vad hushållet ungefär betalar idag i sophämningsavgift per år. I stort sett samtliga hushåll i flerbostadshus svarar att det inte vet eller att det ingår i hyran, så de känner inte till storleken på avgiften.

Ett genomsnittligt pris för de småhushåll som har svarat på frågan ligger på 1.864 kr/år.

- *Vad är man beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden?*

"Ungefär hur mycket skulle du/ditt hushåll vara beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden? Skulle ni vara beredda att betala en sophämningsavgift på ...?" (Skala lästes upp.)

Drygt hälften av hushållen – oavsett boendeform – svarar inom de två lägsta intervallen, dvs. högst 3.000 kr per år. – Cirka vart fjärde hushåll i småhus anger ett pris över 3.000 kr/år. Andelen som svarar på motsvarande sätt, är lägre bland hushåll i flerbostadshus (16%). Resterande svarar "vet ej" eller avstår ifrån att ta ställning (17% bland småhus respektive 28% bland flerbostadshus).

Ett genomsnittligt pris för de småhushåll som svarat på frågan ligger på 2.668 kr/år och bland flerbostadshus 2.191 kr/år. Priset varierar mellan de nio kommunerna.

- *Det allmänna förtroendet för kommunens avfallshantering är ganska stort bland hushållen.*

Tre av fyra hushåll i småhus uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering. Cirka vart femte hushåll svarar "varken eller" och cirka vart tjugonde uppger att de har ett ganska litet förtroende. – Hushåll i flerbostadshus ligger något lägre i resultat, men cirka två av tre uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering.

- *Miljöengagemanget ligger på hög nivå i vår undersökning.*

Cirka åtta av tio anger att de rent allmänt är ganska eller t.o.m. mycket engagerade i miljöfrågor och det gäller oavsett boendeform.

Liksom det visat sig i tidigare undersökningar, så är äldre personer mer engagerade än yngre samt kvinnor mer engagerade än män – i alla fall rent allmänt av miljöfrågor.

Slutord

Denna undersökning är genomförd i en tid när miljömedvetenhet står högt i kurs; "miljöengagemang är inne". Nya miljömärkta produkter lanseras varje dag; den "gröna marknaden" växer.

Vi mäter i vår studie främst attityder till framtida avfallshantering och viljan att sortera ut olika avfallstyper i framtiden. När vi tar del av resultatet, så är det viktigt att ha i bakhuvudet "vad vi vill och vad vi gör i praktiken". Det finns ju som bekant en diskrepans mellan vilja och handling, dvs. hushållens framtida beteende, som vi inte kan uttala oss om.

Vi önskar SÖRAB och de nio kommunerna lycka till i sitt fortsatta arbete med den gemensamma avfallsplanen. – Vår förhoppning är att vår inledande kvalitativa undersökning tillsammans med denna kvantitativa mätning kan ge en viss vägledning i detta arbete.

Lidingö 2007-12-20

Kerstin Ahne

Bakgrund och syfte

År 2000 fastställdes den nuvarande regionala avfallsplanen för SÖRAB-regionen. Planen omfattar regionala angelägenheter inom avfallshanteringen i SÖRAB:s nio delägarkommuner utom Stockholm. Varje kommun har även sin lokala avfallsplan.

Våren 2007 tog SÖRAB:s styrelse initiativet till att ta fram en avfallsplan som är gemensam för de nio kommunerna där SÖRAB har ansvaret för behandlingen av hushållets avfall.

Som ett underlag vid framtagandet av den gemensamma avfallsplanen bestämdes att en enkät skulle genomföras för att spegla medborgarnas önskan om den framtida avfallshanteringen i regionen.

Vi har fått i uppdrag att genomföra denna kartläggning av hushållens syn på vad som är viktigt för avfallshanteringen i framtiden. I samband med vårt inledande möte i juni 2007 kom vi fram till att dela upp studien i två olika delar, dels en kvalitativ studie och dels en kvantitativ studie.

Den kvalitativa studien genomfördes under hösten 2007 och redovisas i rapporten "Hushållens syn på vad som är viktigt för avfallshanteringen i framtiden. Kvalitativ studie för SÖRAB:s räkning via 12 personliga intervjuer. Oktober 2007"

Denna rapport är den kvantitativa uppföljningen, som genomförts under senhösten 2007. Syftet med vår mätning är att kvantifiera ett antal frågeområden, som kommit upp i den inledande studien; frågeområden som främst handlar om vad som är viktigt för avfallshanteringen i framtiden.

Delsyften som ingått i studien framgår av innehållsförteckningen längst fram i rapporten.

Metod

Undersökningen har genomförts via telefonintervjuer. Anledningen till att vi valde denna metod och inte en postal enkät, var att vi ville mäta vissa frågor via *spontan* kännedom/spontana attityder, vilket inte är möjligt i den postala enkäten. Vi har även bättre kontroll över intervjusituationen i en telefonintervju.

Fältarbetet genomfördes under perioden 12–30 november 2007. För fältarbetet svarade Concilia AB. – Som tack för intervjun skickade vi i efterhand en trisslott tillsammans med ett tackbrev. Alternativt kunde man välja att utsläppsrätter köptes för samma belopp.

Målgrupp, urval och urvalsstorlek

Målgrupp för studien är hushåll med medlemmar inom åldrarna 25–65 år inom de nio kommunerna, som SÖRAB täcker in.

Eftersom vi ville kunna särstudera resultaten bland boende i småhus respektive flerbostadshus, så kvoterade vi urvalet. Sjuttiofem intervjuer per kommun genomfördes bland boende i småhus (villa, radhus, kedjehus) och 75 intervjuer per kommun bland boende i flerbostadshus (hyreslägenhet, bostadsrätter/ andelslägenhet).

Totalt genomfördes alltså 1.350 intervjuer: 675 bland småhus och 675 bland flerbostadshus.

Ett slumpmässigt urval beställdes från TA Teledress Information, selekterat på ålder (25–65 år) samt boendeform (villa respektive lägenhet). Bruttourvalet var fyra gånger större än vad vi behövde netto.

Lämplig intervjuperson söktes inledningsvis via frågan: "Vi söker den person i ert hushåll, som främst ansvarar för hushållets sopor/sophantering."

Frågeformulär

Ett strukturerat frågeformulär togs fram och godkändes efter justeringar av uppdragsgivaren.

Svarsfrekvens

Svarsfrekvensen ligger på 44 procent. Den främsta bortfallsorsaken är att intervjupersonen ej har varit anträffbar under intervjuperioden, trots sju kontaktförsök (30 procent). Därefter kommer vägran som orsak (25 procent).

Bruttourval: (Totalt antal utlottade)	5.400	
./ . A-bortfall (definieras bort)	2.353	(44%)
Dubbletter	8	
Hör dåligt	1	
Talar ej svenska	54	
Ej målgruppsaktuell	53	
Fax, modem, fel telefonnummer	96	
Ej kontaktade	2.141	
Nettourval (Tillhör undersökningspopulationen)	3.047	
./ . B-bortfall	1.697	(56%)
Ej anträffade	901	
Bortresta under hela fältperioden	20	
Vägran (tidsbrist, ämnet, princip)	774	
Korttidssjuk	2	
Antalet genomförda intervjuer	1.350	(44%)

Resultatredovisning

Resultatet har databearbetats och redovisas med totalsiffror samt med uppdelning på följande undergrupper:

Resultatredovisning

		Småhus		Flerbostadshus	
		st	%	st	%
Total		675	100	675	100
Kommun	Danderyd	75	11	75	11
	Järfälla	75	11	75	11
	Lidingö	75	11	75	11
	Sollentuna	75	11	75	11
	Solna	75	11	75	11
	Sundbyberg	75	11	75	11
	Täby	75	11	75	11
	Upplands Väsby	75	11	75	11
	Vallentuna	75	11	75	11
Bor i	Fristående villa	481	71	–	–
	Radhus eller kedjehus	193	29	–	–
	Bostadsrätts- / andelslägenhet	–	–	422	63
	Hyreslägenhet	–	–	252	37
Kön	Man	297	44	282	42
	Kvinna	378	56	393	58
Hushållsstorlek	1 person	29	4	195	29
	2 personer	184	27	251	37
	3 eller fler personer	462	68	229	34
Hushålls-sammansättning	Har barn i hushållet	419	62	240	36
	Har ej barn i hushållet	269	40	435	64
Åldersgrupp	25–34 år	46	7	131	19
	35–44 år	205	30	154	23
	45–54 år	213	32	141	21
	55–65 år	209	31	246	36
Källsorterar	Mycket / ganska stor utsträckning	533	79	502	74
	Inte särskilt stor utsträckning	123	18	157	23
	Inte alls	18	3	16	2
Sorterar ut mat-avfall	Ja	192	28	88	13
	Nej	479	71	587	87
Hushållen källsorterar...	i tillräcklig utsträckning	51	8	47	7
	i större utsträckning	531	79	555	82
	i mindre utsträckning	8	1	14	2
Engagemang i miljöfrågor	Mycket engagerad	98	15	82	12
	Ganska engagerad	450	67	463	69
	Inte särskilt / inte alls	126	19	129	19
Förtroende för kommunens avfallshantering	Mycket / ganska stort	499	74	426	63
	Varken eller	125	19	173	26
	Ganska litet / inget	33	5	54	8
Känner till avgift / år	Angett svar	349	52	24	4
	Vet ej	326	48	651	96

Undersökningens resultat

Nedan följer en sammanfattning av undersökningens resultat. En kort övergripande sammanfattning av studien finns längst fram i rapporten.

Kartläggning av hushållets källsortering

I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor

"I vilken utsträckning källsorterar du/ ditt hushåll era sopor idag, dvs. skiljer på vanligt hushållsavfall och sådant avfall som ska sorteras och lämnas separat? Skulle du vilja säga att det är i...?" Skalan lästes upp.

I vilken utsträckning källsorterar hushållet sina sopor

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket stor utsträckning	27	22
Ganska stor utsträckning	52	52
Inte särskilt stor utsträckning	18	23
Inte alls	3	2
Medelvärde	3.0	2.9

(Figur 1 i Appendix.)

Närmare åtta av tio hushåll som bor i småhus uppger att de källsorterar sina sopor i ganska stor utsträckning eller t.o.m. i mycket stor utsträckning. Cirka vart femte hushåll svarar "i inte särskilt stor utsträckning". Tre procent av hushållen svarar att de inte alls källsorterar sina sopor idag.

Hushåll som bor i flerbostadshus uppger att de sorterar i något lite mindre utsträckning än hushåll som bor i småhus.

Vi kan notera en signifikant avvikelse i undergruppen kommuner: Sollentuna-hushållen uppger i större utsträckning än övriga kommuner, att de sorterar i "mycket stor utsträckning". (Signifikanta avvikelser anges med plus- respektive minustecken i tabellerna.)

Vi kan också notera att kvinnorna i vår undersökning källsorterar sina sopor i något större utsträckning än männen. Värt att notera är även att äldre (55–65 år) svarar "i mycket stor utsträckning" i högre grad än övriga åldersgrupper.

Källsorterar hushållets sopor i mycket stor utsträckning

Bas: Kommun	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	19	19
Järfälla	33	24
Lidingö	27	17
Sollentuna	51+	39+
Solna	24	21
Sundbyberg	25	23
Täby	17	23
Upplands Väsby	29	19
Vallentuna	21	15

Hur pass viktigt är det att sortera några olika vanligt förekommande avfallstyper

"Hur pass viktigt tycker du att det är att vi sorterar följande avfallstyper och inte slänger i det vanliga sopkärlet?"

Om vi först tänker på glas, t.ex. flaskor och glasburkar, är det *mycket, ganska, inte särskilt eller inte alls viktigt* att vi sorterar ut det och lämnar till återvinning?" Skalan lästes upp.

I tabellen nedan rangordnar vi svaren utifrån basen: småhus.

Mycket/ganska viktigt att sortera följande avfallstyper

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Batterier, dvs. småbatterier (ej bilbatterier)	99	100
El-avfall, t.ex. mobiltelefon, el-tandborste, klockradio	99	100
Färgrester, kemikalierester	98	99
Glas, t.ex. flaskor och glasburkar	97	98
Tidningar	96	96
Glödlampor	93	96
Pappersförpackningar och wellpapp	89	91
Metallförpackningar, t.ex. konserverburkar, dryckesförpackningar utan pant	87	94
Hårda plastförpackningar, t.ex. ketchup- och schampoflaskor	74	87
Mjölkförpackningar	54	67

(Figur 2 i Appendix.)

Farligt avfall i form av batterier och el-avfall är avfallstyper som i princip samtliga hushåll anser som viktiga att sortera ut och lämna till återvinning. Även färgrester, glas och tidningar är sådana avfallstyper som de allra flesta hushåll ser som viktigt att sortera ut. Drygt nio av tio hushåll tycker att glödlampor är viktigt att sortera. Cirka nio av tio hushåll tycker att det är viktigt att sortera ut pappersförpackningar och wellpapp samt metallförpackningar. Hårda plast-

förpackningar tycker tre av fyra hushåll i småhus är viktigt att sortera ut. Mjölkförpackningar är den minst viktiga avfallstypen att sortera ut; närmare hälften av hushållen som bor i småhus (45%) tycker *inte* att det är viktigt. – Både när det gäller hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar svarar hushållen som bor i flerbostadshus i något större utsträckning än hushållen som bor i småhus, att det är viktiga avfallstyper att sortera.

Genomgående för de olika avfallstyperna kan vi notera att kvinnorna i studien tycker att det är något lite viktigare att sortera ut avfallet i fråga och lämna till återvinning, än vad männen tycker. Signifikanta avvikelser anges med plus- respektive minustecken i tabellen. Hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar ser vi störst utslag för.

De hushåll, som idag sorterar ut matavfall, svarar genomgående i högre utsträckning, att det är viktigt att sortera ut respektive avfallstyp, än vad hushållen som ej sorterar ut matavfall gör.

Mycket/ganska viktigt att sortera följande avfallstyper

Bas: Samtliga	Småhus		Flerbostadshus	
	Kvinnor %	Män %	Kvinnor %	Män %
Batterier, dvs. småbatterier (ej bilbatterier)	100	98	100	100
El-avfall, t.ex. mobiltelefon, el-tandborste, klokradio	100	98	100	99
Färgrester, kemikalierester	99	98	99	99
Glas, t.ex. flaskor och glasburkar	99+	94-	99	97-
Tidningar	98	95	97	96
Glödlampor	95	91	97	94
Pappersförpackningar och wellpapp	92	86	93	88
Metallförpackningar, t.ex. konservburkar, dryckesförpackningar utan pant	90	82-	96+	90-
Hårda plastförpackningar, t.ex. ketchup- och schampoflaskor	81+	66-	91+	81-
Mjölkförpackningar	60+	46-	72+	59-

Kartläggning av hur man sorterar några olika vanligt förekommande avfallstyper

"Brukar du slänga någon eller några av de här avfallstyperna i det vanliga sopkärlet? Om vi först tänker på glas, t.ex. flaskor och glasburkar, brukar du *ofta, ibland, sällan eller aldrig* slänga sådant i det vanliga sopkärlet?" Skalan lästes upp.

Brukar ofta/ibland slänga i det vanliga sopkärlet

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
El-avfall, t.ex. mobiltelefon, el-tandborste, klockradio	2	2
Färgrester, kemikalierester	2	2
Batterier, dvs. småbatterier (ej bilbatterier)	3	2
Tidningar	4	4
Glas, t.ex. flaskor och glasburkar	8	8
Glödlampor	18	15
Pappersförpackningar och wellpapp	30	27
Metallförpackningar, t.ex. konserverburkar, dryckesförpackningar utan pant	42	30
Hårda plastförpackningar, t.ex. ketchup- och schampoflaskor	50	42
Mjölkförpackningar	70	63

(Figur 3 i Appendix.)

Två till tre procent av hushållen uppger att de ofta eller ibland slänger farligt avfall i det vanliga sopkärlet, dvs. batterier, färgrester eller el-avfall. Fyra procent svarar att tidningar ofta eller ibland hamnar i sopkärlet; åtta procent kastar glas i sopkärlet ofta eller ibland.

Cirka vart sjätte hushåll slänger glödlampor i sopkärlet då och då. När det gäller pappersförpackningar handlar det om drygt vart fjärde hushåll. Drygt vart tredje hushåll sorterar inte ut metallförpackningar så ofta; närmare hälften slänger hårda plastförpackningar i sopkärlet då och då och två av tre hushåll kastar ofta eller ibland mjölkförpackningar i det vanliga sopkärlet.

I tidigare fråga, som handlade om hur viktigt man ansåg det vara att sortera respektive avfallstyp, kunde vi notera att kvinnorna ansåg det viktigare än männen. I den här frågan, där vi kartlägger beteendet, ser vi inte någon signifikant skillnad i resultatet när det gäller män och kvinnor utan endast små avvikelser till männens nackdel.

Studerar vi resultatet nedbrutet på ålderskategorier, så kan vi notera att de yngre (25–34 år) i något större utsträckning än övriga åldersgrupper kastar pappersförpackningar, mjölkförpackningar, hårda plastförpackningar och batterier i det vanliga sopkärlet. – Den äldre åldersgruppen (55–65 år) är de som sorterar ut de flesta av de olika avfallstyperna i större utsträckning.

Skulle man kunna tänka sig att sortera allt inom respektive avfallstyp i framtiden? – Om inte/varför?

Följande fråga ställdes till de som slänger någon av de olika avfallstyperna i det vanliga sopkärlet, dvs. svarat "ofta", "ibland", "sällan" eller "vet ej" för respektive avfallstyp.

"Skulle du kunna tänka dig att sortera *allt glas, t.ex. flaskor och glasburkar i framtiden* och lämna till återvinning?"

Kan tänka sig att sortera ut allt inom respektive avfallstyp i framtiden

Bas: Slänger respektive avfallstyp i det vanliga sopkärlet i viss utsträckning idag Ja...	Småhus %	Flerbostadshus %
El-avfall, t.ex. mobiltelefon, el-tandborste, klockradio	94	97
Tidningar	93	95
Glödlampor	91	95
Batterier, dvs. småbatterier (ej bilbatterier)	89	97
Glas, t.ex. flaskor och glasburkar	88	95
Metallförpackningar, t.ex. konserverburkar, dryckesförpackningar utan pant	87	95
Pappersförpackningar och wellpapp	86	94
Färgrester, kemikalierester	86	92
Hårda plastförpackningar, t.ex. ketchup- och schampoflaskor	82	93
Mjölkförpackningar	68	85

(Figur 4 i Appendix.)

De flesta som inte sorterar ut avfallstypen i fråga idag, kan tänka sig att göra det i framtiden – mellan 86 och 97 procent svarar "ja" på vår fråga, utom när det gäller hårda plastförpackningar och mjölkförpackningar. Här ligger andelen något lägre, speciellt bland hushåll i småhus.

Studerar vi resultatet omvandlat till *samtliga* hushåll i vår studie, så innebär det att vart fjärde hushåll i småhus, inte kan tänka sig att sortera ut mjölkförpackningar i framtiden respektive cirka vart tionde hushåll i flerbostadshus. – Cirka vart tionde hushåll i småhus kan inte tänka sig att sortera ut hårda plastförpackningar i framtiden.

Streck i tabellen nedan innebär att samtliga eller i stort sett samtliga, kan tänka sig att sortera ut avfallstypen i fråga. (Enstaka/några personer har svarat "nej", dvs. under en procent.)

Kan ej tänka sig att sortera ut allt inom respektive avfallstyp i framtiden

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Batterier, dvs. småbatterier (ej bilbatterier)	–	–
El-avfall, t.ex. mobiltelefon, el-tandborste, klockradio	–	–
Färgrester, kemikalierester	–	–
Tidningar	–	–
Glödlampor	2	1
Glas, t.ex. flaskor och glasburkar	3	1
Pappersförpackningar och wellpapp	7	3
Metallförpackningar, t.ex. konserverburkar, dryckesförpackningar utan pant	7	2
Hårda plastförpackningar, t.ex. ketchup- och schampoflaskor	11	4
Mjölkförpackningar	25	11

(Figur 5 i Appendix.)

De som svarat "nej" eller "vet ej" inom respektive avfallstyp, fick följdfrågan: "Varför inte? Vilket är det främsta skälet?" – De fick svara spontant på vår fråga.

Nedan redovisar vi svaren för de två avfallstyperna, som flest respondenter har haft synpunkter på, nämligen mjölkförpackningar och hårda plastförpackningar.

Främsta skäl till att inte sortera ut mjölkförpackningar/Spontana svar

Bas: Kan ej tänka sig att sortera ut alla mjölkförpackningar	Småhus (168) %	Flerbostadshus (74) %
Besvärligt, omständligt, tidsödande	54	45
Äckligt, smutsigt	27	18
Skrymmande att förvara avfallet i hemmet	11	5
Vet ej hur jag ska källsortera detta	9	–
För långt till återvinningsstation	8	7
Saknar förtroende för systemet	7	4
Förstår ej syftet, ej viktigt	7	4
Vet ej var jag ska lämna avfallet	4	1
Finns inget kärl för det i soprummet	–	7
Brännbart	–	7
Annat svar	4	5

De främsta skälen till att man inte är villig att sortera ut mjölkförpackningar är att det är besvärligt, tidsödande och äckligt, smutsigt. Andra skäl är att det är skrymmande att förvara hemma, att man har långt till återvinningsstationen/ finns inget kärl i soprummet för det. Man vet inte hur det ska källsorteras och lämnas eller att man inte förstår varför mjölkförpackningarna ska sorteras ut. Några pekar på att de saknar förtroende för systemet.

"Annat svar" står för enstaka svar, typ: "Tillverkaren ska ansvara för att göra förpackningar som är nedbrytbara"; "Man förstör miljön av att köra så långt som till vår närmaste station, lönar sig inte"; "Vill ha hämtning av det"; "Kostar mer att göra det"; "Köper sällan mjölk"; "Det kostar på energin att göra rent dem. De brinner lika bra"; "Använder till ballast till annat avfall"; "Tror att det ej är miljöfarligt"; "Miljömässigt dåligt pga. vattenförbrukningen".

Främsta skäl till att inte sortera ut hårda plastförpackningar, t.ex. ketchup- och schampoflaskor/Spontana svar

Bas: Kan ej tänka sig att sortera ut alla hårda plastförpackningar	Småhus (74) %	Flerbostadshus (27) %
Besvärligt, omständligt, tidsödande	57	41
Äckligt, smutsigt	16	7
För långt till återvinningsstationen	15	11
Finns inget kärl för det i soprummet	–	11
Skrymmande att förvara avfallet hemma	14	7
Vet ej hur jag ska källsortera detta	8	4
Vet ej var jag ska lämna avfallet	4	–
Saknar förtroende för systemet	3	7
Annat svar	6	7

De främsta skälen till att man inte är villig att sortera ut hårda plastförpackningar, är att det är besvärligt, tidsödande och äckligt, smutsigt.

För övrigt är det samma typ av skäl, som kommit upp för mjölkförpackningarna.

Samma skäl återkommer även för de andra avfallstyperna, men färre personer står bakom i de här fallen.

Pappersförpackningar (svar från 47 småhus respektive 19 flerbostadshus): besvärligt, för långt till återvinningsstation, skrymmande, saknar förtroende för systemet osv.

Metallförpackningar (svar från 49 småhus respektive 15 flerbostadshus): besvärligt, äckligt, för långt till återvinningsstation, skrymmande, inget kärl i soprummet osv.

Glas, t.ex. flaskor och glasburkar (svar från 22 småhus respektive 8 flerbostadshus): besvärligt, för långt till återvinningsstation, inget kärl osv.

Glödlampor (svar från 16 småhus respektive 8 flerbostadshus): besvärligt, för långt till återvinningsstation, inget kärl, vet ej var lämna osv.

Även för de övriga avfallstyperna (tidningar, el-avfall, batterier, färgrester) får vi enstaka svar med skälen: besvärligt, för långt till återvinningsstation, saknar förtroende för systemet.

Sortering av matavfall

Sorterar hushållet ut matavfall idag?

Samtliga fick frågan: "Sorterar ditt hushåll ut matavfall idag?"

Sorterar ut matavfall

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ja	28	13
Nej	72	87

Drygt vart fjärde hushåll, som bor i småhus, uppger att de sorterar ut matavfallet idag. – Andelen är lägre bland dem som bor i flerbostadshus: cirka vart åttonde hushåll.

Sollentuna kommun erbjuder hushållen ett system för att kunna sortera ut sitt matavfall och vi kan notera att nio av tio hushåll i småhus uppger att de sorterar ut matavfallet respektive två av tre hushåll i flerbostadshus i Sollentuna.

Sorterar ut matavfall

Bas: Kommun	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	16-	7
Järfälla	16-	5-
Lidingö	21	4-
Sollentuna	91+	67+
Solna	21	7
Sundbyberg	24	5-
Täby	23	12
Upplands Väsby	27	4-
Vallentuna	17-	7

Om inte/Skulle man kunna tänka sig att sortera ut matavfallet?

Samtliga hushåll som inte sorterar ut sitt matavfall idag fick följdfrågan: "Skulle du kunna tänka dig att sortera ut matavfallet om kommunen erbjuder ett system för detta?"

Kan tänka sig att sortera ut matavfallet

Bas: Sorterar ej matavfall idag	Småhus (483) %	Flerbostadshus (587) %
Ja	79	83
Nej	16	14
Vet ej	5	3

(Figur 6 i Appendix.)

Cirka åtta av tio hushåll, som inte sorterar sitt matavfall idag, skulle kunna tänka sig att göra det i framtiden, om kommunen erbjuder ett system för det. – Andelen är något högre bland dem som bor i flerbostadshus jämfört med småhus. Andelen är signifikant högre i den yngre åldersgruppen (25–34 år) boende i flerbostadshus (91 procent svarar "ja" bland dem).

Studerar vi resultatet per kommun, så ser vi att hushåll i flerbostadshus i Solna utmärker sig (96 procent svarar "ja" i den här gruppen).

Kan tänka sig att sortera ut matavfallet

Bas: Sorterar ej matavfall idag	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	78	77
Järfälla	78	85
Lidingö	73	81
Sollentuna	86	76
Solna	78	96+
Sundbyberg	81	86
Täby	83	86
Upplands Väsby	78	76
Vallentuna	85	81

Om nej/varför?/Och om det kan bli bränsle?

Samtliga som svarade "nej" eller "vet ej" fick följdfrågan: "Varför inte? Vilket är det främsta skälet till att du/ditt hushåll inte skulle kunna tänka sig att sortera ut matavfallet?" – De fick svara spontant på frågan.

Skäl till att ej sortera ut matavfall/spontant

Bas: Kan ej tänka sig att sortera ut matavfall	Småhus (100) %	Flerbostadshus (99) %
Besvärligt, omständligt, tidsödande	62	57
Äckligt	33	29
Luktar illa	20	18
Saknar förtroende för systemet/tror inte att det fungerar/allt blandas ihop	10	6
Skrymmande med två kärl under vasken	7	11
Om det blir billigare för hushållet/ekonomiskt incitament	2	1
Vet ej hur jag ska sortera ut matavfallet/hur man gör	2	6
Skrymmande med två tunnor utomhus	1	–
Svårt med plats i soprummet	–	5
Annat svar	13	10

De främsta skälen till att man inte vill sortera ut hushållets matavfall i framtiden, är att det är besvärligt, omständligt, tidsödande, äckligt och luktar illa.

"Annat svar" står för följande:

Småhus

"Det kommer rättor"; "Äter ej hemma, bara på helger"; "Praktiskt sett så funkar det inte"; "Osäker på vad det skulle innebära"; "Ohygieniskt"; "Känner inget behov av det"; "Vet ej varför man skulle göra det"; "Svårt när man är handikappad"; "Tror ej det spelar någon roll för miljön".

Flerbostadshus

"Tror inte att kommunen får det att fungera"; "Har inte så mycket matavfall"; "Drar till sig rättor"; "Finns ingen miljöorsak"; "Ohygieniskt, ej realistiskt"; "För liten omfattning på matavfall"; "Måste i så fall gå ut och slänga det direkt"; "Det är inte bra ur hälsosynpunkt för dem som tar hand om det i slutändan".

Vi ställde ytterligare en följdfråga till de hushåll som inte sorterar sitt matavfall idag: "Om du visste att dina matrester är en resurs, att det kan bli bränsle som sopbilarna kan köras på, skulle du då kunna tänka dig att sortera ut ditt matavfall i framtiden?"

Kan tänka sig att sortera ut matavfallet om det blir bränsle...

Bas: Kan ej tänka sig sortera ut matavfall	Småhus (100) %	Flerbostadshus (99) %
Ja	58	61
Nej	34	28
Vet ej	8	11

Bland de som uppgivit att de inte kan tänka sig att sortera ut hushållets matavfall i framtiden, svarar drygt hälften att de skulle kunna tänka sig att göra det, om de visste att matresterna är en resurs, som kan bli bränsle som sopbilarna kan köras på.

Lägger vi till denna andel till de som redan uppgivit att de kan tänka sig att sortera ut hushållets matavfall i framtiden, så ökar andelen till nio av tio hushåll. – Endast vart tionde hushåll kan inte tänka sig att sortera hushållets matavfall i framtiden.

Kan tänka sig att sortera ut matavfallet

Bas: Sorterar ej matavfall idag	Småhus (483) %	Flerbostadshus (587) %
Ja (tidigare fråga)	79	83
Ja, om jag visste att det kan bli bränsle	$\frac{12}{91}$	$\frac{10}{93}$

(Figur 7 i Appendix.)

Kartläggning bland de som sorterar ut matavfall idag

Hur tas matavfallet om hand?

"Ditt hushåll sorterar alltså ut matavfallet, hur tas det om hand?" (Svarsalternativen lästes upp.)

Hur tas matavfallet om hand

Bas: Sorterar ut matavfall	Samtliga kommuner		Sollentuna kommun	
	Småhus (192) %	Flerbostadshus (88) %	Småhus (68) %	Flerbostadshus (50) %
Hämtas av kommunen	29	68	75+	86+
Hemkompost/komposterar själv	70	26	25-	14
Annat system	1	2	–	–
Ej svar	–	3	–	–

Bland de hushåll som bor i småhus och som sorterar ut sitt matavfall, svarar sju av tio att de har egen hemkompost/de komposterar själva. – Bland hushåll i flerbostadshus svarar cirka sju av tio, att matavfallet hämtas av kommunen. "Annat system" står för: "Kompostkvarn i soprummet"; "Föreningen sköter det".

I Sollentuna kommun svarar tre av fyra hushåll i småhus, som sorterar ut sitt matavfall, att det hämtas av kommunen och bland flerbostadshusen svarar närmare nio av tio, att kommunen hämtar. – Det innebär att om vi exkluderar Sollentuna kommun och studerar resultatet i de övriga åtta SÖRAB-kommunerna, så handlar det nästan uteslutande om egen kompost bland de som bor i småhus och i viss utsträckning även bland de som bor i flerbostadshus.

Hur länge har man sorterat ut matavfall?

"Ungefär hur länge har ni sorterat ut matavfallet? Är det..." (skalan lästes upp).

Sorterat ut matavfall/antal år

Bas: Sorterar ut matavfall	Samtliga kommuner		Sollentuna kommun	
	Småhus (192) %	Flerbostads- hus (88) %	Småhus (68) %	Flerbostads- hus (50) %
1-2 år	12	23	9	20
3-5 år	24	40	37+	52
6-10 år	32	20	25	20
Mer än 10 år	31	14	29	8
Medelantal år	7,5	5,4	7,1	4,9

I genomsnitt har hushållen som bor i småhus, sorterat sitt matavfall i cirka sju år respektive cirka fem år bland de som bor i flerbostadshus. I Sollentuna handlar det om något kortare tid.

Främsta skälen till att hushållet sorterar ut matavfallet

"Vilket är det främsta skälet eller de främsta skälen till att ditt hushåll sorterar ut matavfallet?" Respondenterna fick svara spontant på vår fråga.

Främsta skälet till att hushållet sorterar ut matavfallet/spontana svar

Bas: Sorterar ut matavfall	Samtliga kommuner		Sollentuna kommun	
	Småhus (192) %	Flerbostads- hus (88) %	Småhus (68) %	Flerbostads- hus (50) %
För miljöns skull	51	59	43	66
För att minska sopberget	19	7	7-	4
Fick ett erbjudande/kommunen erbjöd systemet	18	-	40+	-
Blir billigare för hushållet/ ekonomiskt incitament	17	7	31+	6
Fick ett erbjudande/ fastighets- ägaren erbjöd systemet	-	16	-	14
Blir bra kompostjord/ gratis jord	16	6	8	-
Självklart/vuxit upp med systemet	8	3	7	2
Skrymmande/ får inte plats i soppåsen	3	2	-	2
Skyldighet/ tvungen att sortera ut matavfall	3	7	3	10
Annat svar	10	12	8	8
Vet ej	2	9	-	6

Det främsta skälet till att hushållen sorterar sitt matavfall är för miljöns skull; såväl hushållen som bor i småhus som i flerbostadshus anger spontant miljön som skäl. – Studerar vi resultatet för Sollentuna kommun, så kan vi notera att det framför allt handlar om kommunens/ fastighetsägarens erbjudande om systemet, som haft stor betydelse och när det gäller hushåll, som bor i småhus, har det ekonomiska incitamentet även spelat en roll.

"Annat svar" står för:

Småhus

"Det känns bra"; "Kul"; "Praktiskt"; "Principiella skäl"; "Återanvändning"; "Enkelt"; "Det är förbränningsbart"; "Det kommer från naturen och ska tillbaka dit"; "För råvaror och för rådjurens skull"; "Vana, tror det är bra..."; "Dumt att slänga när man kan använda det".

Flerbostadshus

"Lätt att göra"; "Återanvänder sopor"; "Bra att återvinna"; "Har själv bestämt det, bra"; "Barnen började"; "För hygienens skull"; "Bra att sortera ut det som går"; "Att det är lätt att göra"; "För att barnen ska lära sig återvinna"; "Ingår i föreningen"; "Roligt".

Värdering av systemet/Om dåligt – varför?

"Hur tycker du att utsorteringen av matavfallet fungerar...? (Skalan lästes upp.)

Värdering av systemet

Bas: Sorterar ut matavfall	Samtliga kommuner		Sollentuna kommun	
	Småhus (192) %	Flerbostadshus (88) %	Småhus (68) %	Flerbostadshus (50) %
Mycket bra	69	53	79	52
Ganska bra	25	35	16	42
Varken bra eller dåligt	2	3	1	2
Ganska dåligt	3	5	1	4
Mycket dåligt	1	–	1	–
Ej svar	–	4	2	–
Medelvärde	4.6	4.4	4.7	4.4

(Figur 8 i Appendix.)

De allra flesta – oavsett vilken kommun de bor i – anser att utsorteringen av matavfallet fungerar mycket eller ganska bra. – Bland hushåll i Sollentuna, som bor i småhus, svarar åtta av tio, att det fungerar *mycket* bra. Bland hushåll i Sollentuna, som bor i flerbostadshus, svarar hälften att det fungerar *mycket* bra.

De som svarade "varken bra eller dåligt", "ganska dåligt" eller "mycket dåligt" fick följdfrågan: "Vad är det som fungerar dåligt med systemet?" De fick svara spontant på vår fråga. – Det handlar om sex procent av hushållen i småhus och åtta procent av hushållen i flerbostadshus totalt sett, som inte är helt nöjda med utsorteringen (12 respektive 10 hushåll).

Dåligt med systemet/Spontana svar

Bas: Fungerar inte bra	Samtliga kommuner		Sollentuna kommun	
	Småhus (12) st	Flerbostads- hus (10) st	Småhus (3) st	Flerbostads- hus (3) st
Besvärligt, omständligt, tidsödande	5	2	2	–
Äckligt	2	2	–	1
Luktar illa	1	–	–	–
Skrymmande med två tunnor utomhus	1	–	–	–
Vet ej hur jag ska sortera ut	1	–	–	–
Saknar förtroende för systemet	–	3	–	1
Annat svar	2	–	–	–
Vet ej	–	3	1	1

De få hushåll som inte tycker att utsorteringen av matavfall fungerar speciellt bra, pekar främst på att det är besvärligt, tidsödande, äckligt.

"Annat svar" står för: "Finns bara ett kärl att slänga i, egen kompost fungerar dåligt"; "Inget bra system med vanlig kompost".

Kommer hushållet att fortsätta sortera ut matavfallet?/Om inte – varför?

Samtliga som sorterar ut hushållets matavfall idag, fick frågan: "Tror du att ditt hushåll kommer att fortsätta sortera ut matavfallet i framtiden?"

Samtliga hushåll i Sollentuna – såväl boende i småhus som flerbostadshus – svarar "ja" på vår fråga; de kommer att fortsätta sortera ut sitt matavfall.

Endast tre hushåll, som bor i småhus i kommunerna Sundbyberg, Täby respektive Upplands Väsby svarar "nej" eller "vet ej" och anger som skäl, att "det är för ofräscht" eller att "de flyttar, så det finns ingen möjlighet".

Sortering av farligt avfall och mindre el-avfall**Hur blir man av med sådant avfall idag?**

Samtliga fick frågan: "Vi övergår nu till hushållets *farliga avfall* och *mindre el-avfall*. Hur gör du när du vill bli av med ditt farliga avfall och mindre el-avfall?" (Svarsalternativ lästes upp.)

Hur blir man av med farligt avfall och mindre el-avfall

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Lämnar det på återvinningscentral	79	42
Lämnar i soprummet/grovsoprummet	–	38
Använder "Röda boxen/ miljöboxen"	25	–
Lämnar det på miljöstation	24	28
Lämnar till "miljöbilen"/ bil som samlar in	–	4
Annat alternativ	1	3
Har inget sådant avfall	1	1
Vet ej	–	1

(Figur 9 i Appendix.)

Åtta av tio hushåll i småhus uppger att de lämnar sitt farliga avfall och mindre el-avfall på återvinningscentralen. Vart fjärde hushåll svarar att de använder den "Röda boxen/ miljöboxen", men en del använder denna enbart för att samla avfallet i och åker sedan själv iväg med den till återvinningscentralen. Vart fjärde hushåll svarar att de lämnar avfallet på en miljöstation.

"Annat alternativ" står för: "Sopbilen tar upp"; "Bostadsrättsföreningen tillhandahåller återvinningsmöjligheter"; "Närmaste mack"; "El-soprum"; "Hämtning av Danderyds kommun"; "Behållare på apotek"; "Batteriolk"; "Hamnar i soporna".

Fyra av tio hushåll i flerbostadshus uppger att de lämnar sitt farliga avfall och mindre el-avfall på återvinningscentralen. Nästan lika många hushåll svarar att de lämnar det i soprummet och vart fjärde hushåll uppger att de lämnar på miljöstation. En mindre andel lämnar det till bil som samlar in avfallet.

"Annat alternativ" står för: "Tillbaka till affären där man köpt varan"; "Batteriolk"; "En container som är låst, som bara de boende har tillgång till"; "Har bra återvinning på jobbet, så jag lämnar det där"; "Affären"; "Ett miljöhus"; "El-hus, där vi slänger sådant avfall"; "Bensinmack"; "På parkeringen finns det gallerhus där man kan slänga mindre el-avfall"; "Bostadsrättsföreningen har en egen container för det"; "Röda boxen"; "På jobbet"; "En container utanför huset"; "Bostadsrättsföreningens miljöhus"; "ICA"; "Lokal återvinningsstation"; "Sparar hemma, är sjuk, kan inte slänga det".

Utifrån svaren som vi fått på den här frågan, så verkar det som om hushållen har helt klart för sig var de ska lämna sitt farliga avfall och mindre el-avfall. – En enda person uppger spontant att han slänger avfallet i det vanliga sopkärlet. – En procent av de hushåll som bor i flerbostadshus svarar "vet ej" på vår fråga.

Studerar vi resultatet nedbrutet per kommun, så kan vi notera vissa signifikanta avvikelser:

Småhus

"Röda boxen/ miljöboxen": Används flitigast i Vallentuna (47%) och Täby (37%).

"Återvinningscentral": I Danderyd anger hela 93% det svaret.

"Miljöstation": Solna står ut med 36%, som anger det alternativet.

Flerbostadshus

"Lämnar i soprum": Järfälla står ut med 59% som anger det svaret.

"Återvinningscentral": I Sundbyberg anger 53% det svaret, fler än i övriga kommuner.

"Miljöbil": 17% i Sundbyberg, fler än i övriga kommuner.

"Lämnar på miljöstation": Speciellt hög andel i Upplands Väsby och Vallentuna (41 resp. 40%).

Hur skulle man vilja bli av med sådant avfall i framtiden?

"Hur skulle du vilja lämna ditt farliga avfall och mindre el-avfall i framtiden?" På den här frågan lät vi respondenterna svara spontant. Inom parentes i tabellen anger vi hur de lämnar avfallet idag.

Önskar bli av med farligt avfall och mindre el-avfall i framtiden via.../Spontana svar

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Återvinningscentral	56 (79)	30 (42)
Lämna i soprummet	–	43 (38)
Miljöstation	22 (24)	21 (28)
"Röda boxen/ miljöboxen"	21 (25)	2
"Miljöbil som samlar in"	19	8 (4)
Mer lättillgänglig/närbelägen "station"	6	5
Lämna tillbaka till affären	1	–
Annat alternativ	2	3
Vet ej	1	2

(Figur 10 i Appendix.)

Hushållen i småhus vill även i fortsättningen lämna sitt farliga avfall och mindre el-avfall på återvinningscentralen, miljöstationen och i "Röda boxen", men de tillägger att det måste vara mer närbelägna och lättillgängliga platser och/eller bilar som samlar in/miljöbilar. – Vi citerar några röster: "Så nära och enkelt som möjligt"; "Fler småstationer, som ses över ofta"; "På återvinningscentral, men närmare hemmet"; "Hämtning vid grind"; "Mera lokala uppsamlingsplatser".

Hushållen i flerbostadshus vill även de i fortsättningen lämna sitt farliga avfall och el-avfall i soprummet, på återvinningscentralen och på miljöstationen, men även de tillägger att det ska vara närmare bostaden och/eller bilar som samlar in. – "Närmare bostaden, i varje bostadsområde".

"Annat alternativ" står för följande:

Småhus

"I större Röda boxar"; "Som vi gör nu. Bostadsrättsföreningen tillhandahåller återvinningsmöjligheter"; "Speciell soptunna"; "Via ordinarie sophantering"; "På ÅC, men bättre öppetider"; "Lämna på macken"; "Lämna det tillsammans med vanliga sopor, fast större kärl än den Röda boxen"; "El-soprum"; "Kommunstationer"; "Slänga i de vanliga soporna"; "Lämna in i påse, som fanns innan här i Täby"; "Större boxar till batterierna på återvinningsstationerna"; "Fler boxar i gallerierna"; "Boxar som man kan slänga i 24 timmar/dygn".

Flerbostadshus

"Speciella grovsoprum"; "Soprum som ligger nära"; "I miljöhus"; "Som nu i el-rum, som de kommer och tömmer"; "På bensinstationer"; "I container".

Attityder till framtida avfallshantering

Källsorterar hushållen i tillräcklig utsträckning idag?

"Tycker du att hushållen i Sverige källsorterar sina sopor i tillräcklig utsträckning idag eller anser du att vi i framtiden kommer att behöva källsortera i större eller snarare mindre utsträckning än vad vi gör idag?"

Inställning till hushållens källsortering i framtiden/hushållen kommer att behöva sortera...

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
... i större utsträckning än idag	79	82
... i mindre utsträckning än idag	1	2
Hushållen sorterar i tillräcklig utsträckning idag	8	7
Vet ej	12	9

Åtta av tio anser att vi/hushållen i framtiden kommer att behöva källsortera i större utsträckning än vad vi gör idag. – Kvinnorna i vår studie anser det i ännu högre grad än männen.

Endast en till två procent av hushållen tycker att vi behöver källsortera i mindre utsträckning i framtiden.

Andelen som tycker att vi sorterar tillräckligt som vi gör idag, ligger på sju till åtta procent i hushållen.

Främsta skälet/skälen till att källsortera i större utsträckning

Samtliga fick följande fråga: "Om det i framtiden skulle krävas av hushållen att källsortera i större utsträckning än idag, vad anser du i så fall skulle vara det främsta skälet till detta?" Vi lät respondenterna svara spontant på vår fråga.

Främsta skälen till att hushållen skulle källsortera i större utsträckning i framtiden/Spontana svar

Bas:	Samtliga		Anser att vi bör källsortera mera	
	Småhus %	Flerbostads- hus %	Småhus (531) %	Flerbostads- hus (555) %
Miljönyttan/för miljöns skull/ inte slösa på jordens resurser	89	87	92+	92+
Klimatfaktorn	17	16	19	17
Samhället vinner ekonomiskt på det	7	4	6	4
Ekonomisk vinning för hus- hållet/någon form av bonus	5	3	4	4
Minska sopberget/att det åter- vinns	4	3	4	2
Våra barns framtid/nästa generation	2	3	3	3
Solidaritet	1	–	1	1
Skyldighet enligt lag	–	2	–	1
Annat skäl	1	1	1	1
Vet ej	3	5	1	2

Om det i framtiden skulle krävas av hushållen att källsortera i större utsträckning än idag, så är det först och främst av olika miljöskäl, som spontant uttrycks på olika sätt: "För miljöns skull"; "Inte slösa på jordens resurser"; "Klimatfaktorn"; "Minska sopberget"; "Våra barns framtid" osv. – Bland de som anser att vi kommer att behöva sortera i större utsträckning i framtiden är andelen, som pekar på olika miljöskäl, ännu högre än bland samtliga respondenter.

"Annat skäl" står för:

Småhus

"Att farliga saker tas om hand"; "Bättre energi"; "Praktiska beslut"; "Samvetet"; "Att råvaror tas om hand"; "Resursslöseri, kolla på Tyskland och följ den modellen"; "Politisk vinning"; "Minska skadliga utsläpp"; "Bra värmevärde i det vi bränner"; "Modegrej...".

Flerbostadshus

"För hälsans skull, då sjukdomar ökar"; "Plastbrist"; "Att kedjan fungerar hela vägen"; "Få fart på etanol".

Vad skulle kunna få hushållet att sortera mera i framtiden/spontant?

Samtliga fick frågan: "Vad skulle kunna få dig/ditt hushåll att sortera mera i framtiden?" Respondenterna fick svara spontant på frågan.

Vad skulle kunna få hushållet att sortera mera/Spontana svar

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ett bekvämare/enklare system	51	49
Att tillgängligheten till systemen ökar/ närmare till station/hämtning vid grind	33	39
Information om att systemet fungerar hela kedjan ut	9	6
Information om varför	8	5
Miljönyttan/för miljöns skull/inte slösa på jordens resurser	9	11
Blir dyrare att inte sortera/blir billigare för hushållet att sortera mera	4	2
Skyldighet enligt lag	3	1
Annat svar	2	2
Inget, anser vi/vårt hushåll sorterar tillräckligt idag	15	14
Vet ej	2	2

Hälften av samtliga hushåll – oavsett boendeform – pekar på att det handlar om bekvämare/enklare system, som skulle kunna få dem att sortera mera. Därefter kommer tillgängligheten till systemen, som cirka vart tredje hushåll anger som skäl. – Tre procent av hushållen i småhus uppger spontant att de vill ha mer hämtning vid grind.

Många hushåll tror att information skulle kunna påverka dem att sortera mera. Då handlar det om information om att systemet fungerar hela kedjan ut och information om varför man ska sortera samt upprepad, konkret information.

Många hushåll pekar spontant på att de skulle kunna tänka sig att sortera mera för miljöns skull, "våra barns framtid/nästa generation" och "klimatfaktorn".

En mindre andel anger ekonomiska incitament som skäl eller "skyldighet enligt lag".

"Annat svar" står för:

Småhus

Större soptunnor; Det måste funka även om man inte har bil; Bra öppettider och renare stationer; Fler kärl hemma till hemkompost med bruna påsar med hål i, så rättorna hålls borta; Att inte glömma bort komposten; Göra rätt sorts förpackningar så man inte behöver sortera så mycket, t.ex. använda mindre och rätt sorts emballage; Belysning vid stationerna; Bättre öppettider och fräschare ÅVC; Hitta på något smart med mjölkförpackningarna, så de bättre går isär; Är handikappad och skulle vilja sortera, men har inte möjlighet till det; Hjälp med slibbiga mjölkförpackningar – vore bra om de hämtades.

Flerbostadshus

Pant på kemikaliska flaskor och burkar samt på elektriskt avfall; Min egen lathet/motivation; Att stället man slänger på blir renare och snyggare; Bättre fungerande anläggningar, misskötta soprum nu; Bättre öppettider; Att tillverkaren av förpackningar tar sitt ansvar; Gruppåverkan; Majspåsar till hushållsavfall och behållare för mjukplast; Egen självdisciplin; Ordna upp bättre i soprummen, ligger huller om buller; Att alla gör det; Glödlampekärl; En handlingsplan; Att det skulle finnas avfallskvarnar; Ett kretsloppsystem.

Vart sjätte/sjunde hushåll anser att de sorterar tillräckligt idag i sitt hushåll. Bland hushåll som sorterar ut sitt matavfall idag, anser vart tredje hushåll att de sorterar i tillräcklig utsträckning idag – och det gäller såväl hushåll i småhus som flerbostadshus.

Vilka faktorer skulle kunna påverka hushållen att sortera mera i framtiden?

"Hur pass viktiga anser du att följande faktorer är för att kunna påverka hushållen att ställa upp och källsortera sina sopor i ännu större utsträckning i framtiden? Är det *mycket viktigt*, *ganska viktigt*, *inte särskilt* eller *inte alls viktigt*...?"

Attityder till faktorer som kan påverka hushållen att sortera mera

Bas: Småhus	Viktigt				Medelvärde
	Mycket %	Ganska %	Inte särskilt %	Inte alls %	
Att man informerar om de positiva effekter som uppnås via källsorteringen	81	14	4	1	3.8
Att man informerar om hur "hela kedjan fungerar" / vad som händer med avfallet för att bygga upp förtroendet för systemet	76	16	6	1	3.7
Att återvinningsstationerna är rena och snygga för att höja motivationen att sortera	70	20	7	2	3.6
Att man ständigt informerar hushållen om hur man ska sortera för att öka kunskapen, så att man gör rätt	68	24	6	2	3.6
Att det finns möjlighet att slänga fler avfallstyper på närmaste återvinningsstation, inte bara glas, metall, plast och kartong	68	21	7	2	3.6
Att antalet återvinningsstationer ökar, dvs. blir mer tillgängliga	68	20	8	2	3.6
Att man informerar om att det är ett arbetsmiljöproblem för de som hanterar avfallet, om vi inte sorterar rätt från början	64	27	7	3	3.5
Att fastighetsnära hämtning byggs ut, dvs. hämtning av t.ex. tidningar, glas, kartong osv. vid "grind"	57	21	17	4	3.3
Att man informerar om medborgarnas skyldighet enligt lag att sortera sina sopor och på så sätt höja motivationen	50	26	16	6	3.2

(Figur 11 i Appendix.)

Åtta av tio hushåll i småhus anser att det är mycket viktigt att man informerar om de positiva effekter som uppnås via källsorteringen, för att på så sätt påverka hushållen att sortera mera i framtiden. – Nästan lika många tycker att det är mycket viktigt, att man informerar om hur "hela kedjan fungerar" / vad som händer med avfallet för att bygga upp förtroendet för systemet.

Allra viktigast är alltså att hushållen får information om de positiva effekterna som uppnås via källsortering samt via information bygger upp ett förtroende för systemet. Sedan handlar det om hur återvinningsstationerna fungerar. Det är viktigt att de är rena och snygga för att höja motivationen att sortera. Att det finns möjlighet att slänga flera avfallstyper där än vad som går idag samt att tillgängligheten ökar.

En förutsättning för att hushållen ska sortera mera i framtiden är även att man ständigt informerar hushållen om hur man ska sortera samt att det blir ett arbetsmiljöproblem för de som hanterar avfallet, om vi gör fel.

Drygt hälften tycker att det är mycket viktigt att fastighetsnära hämtning byggs ut, speciellt hushållen i Danderyd och Täby pekar på vikten av detta.

Hälften tycker att det är mycket viktigt att informera om medborgarnas skyldighet enligt lag att sortera sina sopor, men ännu viktigare information är alltså den som upplevs som positiv: positiva effekter och att "hela kedjan fungerar".

Genomgående kan vi notera att kvinnorna i studien väljer svarsalternativet "mycket viktigt" i större utsträckning än männen.

Attityder till faktorer som kan påverka hushållen att sortera mera

Bas: Flerbostadshus	Viktigt				Medelvärde
	Mycket %	Ganska %	Inte särskilt %	Inte alls %	
Att man informerar om de positiva effekter som uppnås via källsorteringen	82	15	3	–	3.8
Att det finns möjlighet att slänga fler avfallstyper på närmaste återvinningsstation, inte bara glas, metall, plast och kartong	78	17	4	1	3.7
Att antalet återvinningsstationer ökar, dvs. blir mer tillgängliga	78	15	5	1	3.7
Att man ständigt informerar hushållen om hur man ska sortera för att öka kunskapen, så att man gör rätt	75	20	4	1	3.7
Att man informerar om hur "hela kedjan fungerar" / vad som händer med avfallet för att bygga upp förtroendet för systemet	75	20	3	–	3.7
Att man informerar om att det är ett arbetsmiljöproblem för de som hanterar avfallet, om vi inte sorterar rätt från början	73	20	6	1	3.7
Att återvinningsstationerna är rena och snygga för att höja motivationen att sortera	72	20	6	1	3.6
Att fastighetsnära hämtning byggs ut, dvs. hämtning av t.ex. tidningar, glas, kartong osv. i soprummet	72	20	5	2	3.6
Att man informerar om medborgarnas skyldighet enligt lag att sortera sina sopor och på så sätt höja motivationen	53	24	15	7	3.2

(Figur 11 i Appendix.)

Bland hushåll i flerbostadshus uppmäter vi i stort sett samma attityder som bland hushåll i småhus. – När det gäller tillgänglighet och närhet till systemen, så kräver de som bor i flerbostadshus detta i ännu högre grad än de som bor i småhus. De upplever det ännu viktigare att den fastighetsnära hämtningen byggs ut, dvs. hämtning av t.ex. tidningar, glas, kartong osv. i soprummet.

De pekar också på vikten av att återvinningsstationerna ökar och att man kan slänga fler avfallstyper där i framtiden. – Studerar vi resultatet bland flerbostadshus per kommun, så ser vi att i Sundbyberg är andelen hushåll signifikant högre än i övriga kommuner, som pekar på att det är mycket viktigt att antalet återvinningsstationer ökar, dvs. blir mer lättillgängliga.

I vilken utsträckning instämmer man i ett antal påståenden om framtida sortering?

"Jag kommer att läsa upp några påståenden för dig och undrar hur väl du instämmer i dessa. Kan du för varje påstående tala om ifall du instämmer helt, delvis, varken eller, knappast eller inte alls. Låt oss börja med det första: Instämmer du *helt, delvis, varken eller, knappast eller inte alls* i att det kommer att vara naturligt för nästa generation att källsortera mera än vad vi gör idag?"

Attityder till framtida avfallshantering

Bas: Småhus	Instämmer					Medelvärde
	Helt %	Delvis %	Varken eller %	Knappast %	Inte alls %	
Ökad konsumtion av elektronik kommer att leda till mer e-avfall i framtiden	87	9	1	1	1	4.8
Återvinningen i samhället kommer att öka för miljöns skull	81	16	1	1	–	4.8
Konsumenterna kommer att kräva mer miljövänliga produkter i framtiden	70	25	3	2	–	4.6
Det kommer att vara naturligt för nästa generation att källsortera mera än vad vi gör idag	69	26	2	2	–	4.6
Nya miljövänliga förpackningar kommer att leda till minskad avfallsmängd i framtiden	65	26	4	3	1	4.5
Hushållens konsumtion av "prylar" kommer att öka i framtiden och därmed mängden avfall	65	23	4	4	1	4,5
Medborgarnas ansvar för avfallshanteringen kommer att öka i framtiden	64	28	4	1	1	4.5
Mer refillförpackningar kommer att leda till minskad avfallsmängd i framtiden	46	29	10	9	5	4.0
Det ligger i <i>kommunens</i> intresse att minska hushållens konsumtion för att på så sätt minska avfallsmängden	44	23	8	10	12	3.8

(Figur 12 i Appendix.)

Attityder till framtida avfallshantering

Bas: Flerbostadshus	Instämmer					Medel- värde
	Helt %	Del- vis %	Varken eller %	Knapp- ast %	Inte alls %	
Ökad konsumtion av elektronik kommer att leda till mer e-avfall i framtiden	80	14	3	1	2	4.7
Återvinningen i samhället kommer att öka för miljöns skull	74	21	3	1	–	4.7
Konsumenterna kommer att kräva mer miljövänliga produkter i framtiden	66	26	5	2	1	4.6
Det kommer att vara naturligt för nästa generation att källsortera mera än vad vi gör idag	63	28	4	3	1	4.5
Nya miljövänliga förpackningar kommer att leda till minskad avfallsmängd i framtiden	62	28	5	3	1	4.5
Medborgarnas ansvar för avfallshanteringen kommer att öka i framtiden	57	35	5	1	1	4.5
Hushållens konsumtion av "prylar" kommer att öka i framtiden och därmed mängden avfall	60	26	7	3	2	4,4
Mer refillförpackningar kommer att leda till minskad avfallsmängd i framtiden	46	32	11	5	4	4.1
Det ligger i <i>kommunens</i> intresse att minska hushållens konsumtion för att på så sätt minska avfallsmängden	47	24	11	7	10	3.9

(Figur 12 i Appendix.)

Studerar vi resultatet bland hushåll i småhus, så kan vi konstatera följande: Man tror att mängden avfall kommer att öka i framtiden; närmare nio av tio instämmer helt i att vår konsumtion av elektronik kommer att leda till mer e-avfall i framtiden. Hushållens konsumtion av "prylar" kommer att öka och därmed mängden avfall. Att det skulle ligga i kommunens intresse att minska hushållens konsumtion för att på så sätt minska avfallsmängden, instämmer man bara delvis i. Däremot tror man att medborgarnas ansvar för avfallshanteringen kommer att öka i framtiden och att återvinningen i samhället kommer att öka för miljöns skull. Konsumenterna kommer att kräva mer miljövänliga produkter och man räknar med att det kommer att finnas nya miljövänliga förpackningar samt eventuellt även refillförpackningar, som leder till minskad avfallsmängd i framtiden. Och man tror att det kommer vara naturligt för nästa generation att källsortera mera än vad vi gör idag.

Bland hushåll i flerbostadshus får vi ett liknande resultat – endast små nyansskillnader uppmäts.

Även i den här frågan, så ser vi att kvinnornas engagemang för miljön framträder tydligare än männens vad gäller påståenden om refillförpackningar och krav på miljövänliga produkter i framtiden. Andelen kvinnor som instämmer helt i de här påståendena är signifikant högre än andelen män.

Återanvändning

Tror man att återanvändningen kommer att få ökad betydelse i framtiden?

"Tror du att hushållen kommer att återanvända produkter mera i framtiden än vad vi gör idag? – Om vi t.ex. tänker på privatpersoners försäljning på nätet av begagnade varor (Blocket, Tradera osv.) och second hand-butiker, tror du att den här typen av återanvändning kommer att få ökad betydelse i framtiden?"

Återanvändningen kommer att få ökad betydelse i framtiden

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ja	67	70
Nej	27	23
Vet ej	6	6

Sju av tio tror att hushållen kommer att återanvända produkter mer i framtiden än vad vi gör idag. – Bland de som uppger sig vara mycket engagerade i miljöfrågor rent allmänt, ligger andelen ännu högre (80% bland småhus respektive 84% bland flerbostadshus).

Köper/säljer man begagnade varor via nätet

Samtliga fick frågan: "Brukar du/ ditt hushåll köpa eller sälja begagnade varor via nätet?"

Brukar köpa/sälja begagnade varor via nätet

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ja, men enbart köpa	6	7
Ja, men enbart sälja	12	8
Ja, både köpa och sälja	43	31
Nej	40	54

Sex av tio hushåll i småhus uppger att de brukar köpa och/eller sälja begagnade varor via nätet och närmare hälften av hushållen i flerbostadshus svarar samma sak. – Vi kan notera att det här beteendet är högre i de yngre åldersgrupperna samt högre bland hushåll med barn jämfört med hushåll utan barn.

Brukar köpa/sälja begagnade varor via nätet/Ja

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ålder		
25–34 år	83+	60+
35–44 år	71	51
45–54 år	62	48
55–65 år	44-	35-
Hushållssammansättning		
Har barn i hushållet	71+	60+
Har ej barn i hushållet	44-	38-

Om ja/främsta skälet

De som svarade "ja" på vår fråga fick följdfrågan: "Vad är det främsta skälet till att ni köper eller säljer via nätet?" Respondenterna fick svara spontant på frågan.

Främsta skälen till att köpa/sälja via nätet/Spontana svar

Bas: Köper/säljer via nätet	Småhus (408) %	Flerbostadshus (308) %
Ekonomiska skäl (köper billigare/säljer och får betalt för produkten)	54	56
Enkelt sätt att köpa/sälja på/när ut till många	37	38
Tar emot att kasta en fullt användbar produkt/återvinning	32	24
Får tag på unika produkter, som inte finns i butik	9	7
Känns miljömässigt rätt	9	6
Känns bra för samvetet	7	5
"Samlar" på en viss produkt, som man kan hitta på nätet	–	1
Annat svar	1	1

Drygt hälften anger ekonomiska skäl som det främsta skälet till varför man köper och säljer begagnade varor via nätet. Man köper billigare och man får betalt för produkten man säljer, i stället för att skänka bort eller slänga den.

Drygt var tredje anger som skäl att det är ett enkelt sätt att köpa och sälja på; man når ut till många via nätet/marknaden är stor och man får en bra överblick av utbudet där.

Närmare hälften av hushållen i småhus anger som skäl "återanvändning", men de uttrycker det på annat sätt: "Tar emot att kasta en fullt användbar produkt"; "Känns miljömässigt rätt"; "Känns bra för samvetet". – Vart tredje hushåll i flerbostadshus framför samma skäl.

"Annat svar" står för:

Småhus

"Roligt"; "För att kunna skaffa nytt, hade inte plats för det gamla"; "Barnprodukter som man inte behöver längre, är perfekt att sälja på nätet"; "Bra om man kan tänka sig att köpa en begagnad produkt".

Flerbostadshus

"Kul": "Det är modernt och det är det som gäller när man ska köpa och sälja saker"; "Slipper fraktkostnader vid försäljning"; "Kan hitta bra saker".

Kännedom om storleken på hushållets sophämningsavgift per år

Samtliga fick frågan: "Känner du till *ungefär* vad ditt hushåll betalar idag i sophämningsavgift per år?" Respondenterna fick svara spontant på frågan.

Kännedom om storleken på hushållets sophämningsavgift per år/spontana svar

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Under 1.000 kr	8	–
Cirka 1.000 kr	9	1
Cirka 1.500 kr	13	1
Cirka 2.000 kr	9	–
Cirka 2.500 kr	3	–
Cirka 3.000 kr	4	–
Cirka 3.500 kr	1	–
Cirka 4.000 kr	1	–
Cirka 5.000 kr	1	–
5.000 kr eller mer	2	–
Vet ej/ej svar	48	98

Drygt hälften av hushållen i småhus svarar att de inte känner till eller avstår ifrån att gissa vad hushållet ungefär betalar idag i sophämningsavgift per år. I stort sett samtliga hushåll i flerbostadshus svarar att det inte vet eller att det ingår i hyran, så de känner inte till storleken på avgiften.

Fyra av tio hushåll i småhus uppger att sophämningsavgiften uppgår till högst 2.000 kr/år. Cirka vart tionde hushåll i småhus svarar 2.500 kr eller mer.

Ett genomsnittligt pris för de småhushåll som har svarat på frågan ligger på 1.864 kr/år. Det uppskattade priset för de olika kommunerna framgår nedan.

Kännedom om storleken på hushållets sophämningsavgift per år/genomsnittligt pris

Bas: Småhus	Kronor/år
Upplands Väsby	1.222
Täby	1.474
Järfälla	1.529
Sollentuna	1.586
Sundbyberg	1.650
Vallentuna	1.779
Solna	1.833
Lidingö	2.897
Danderyd	2.917

Hur mycket skulle man vara beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden?

"Ungefär hur mycket skulle du/ditt hushåll vara beredd att betala för *en väl fungerande avfallshantering* i framtiden? Skulle ni vara beredda att betala en sophämningsavgift på...?" (Skalan lästes upp. Varannan intervju började med det högre beloppet, varannan med det lägre beloppet för att undvika bias.)

Beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Högst 1.500 kr per år	21	30
Mellan 1.500 och 3.000 kr per år	36	26
Mellan 3.000 och 4.500 kr per år	18	12
Mellan 4.500 och 6.000 kr per år	5	3
6.000 kr eller mer per år	4	1
Vet ej	17	28

Drygt hälften av hushållen – oavsett boendeform – svarar inom de två lägsta intervallen, dvs. högst 3.000 kr per år. – Cirka vart fjärde hushåll i småhus anger ett pris över 3.000 kr/år. Andelen som svarar på motsvarande sätt, är lägre bland hushåll i flerbostadshus (16%). Resterande svarar "vet ej" eller avstår ifrån att ta ställning (17% bland småhus respektive 28% bland flerbostadshus).

Ett genomsnittligt pris för de småhushåll som svarat på frågan ligger på 2.668 kr/år och bland flerbostadshus 2.191 kr/år. Priset varierar mellan de nio kommunerna.

Beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden/genomsnittligt pris

Bas: Samtliga	Småhus kr/år	Flerbostadshus kr/år
Upplands Väsby	2.083	2.029
Järfälla	2.206	1.709
Vallentuna	2.395	2.106
Sundbyberg	2.451	2.039
Täby	2.601	2.133
Solna	2.641	2.632
Sollentuna	2.714	1.896
Lidingö	3.246	2.464
Danderyd	3.608	2.585

Hushåll i fristående villor anger ett något högre pris än hushåll i radhus/kedjehus. Samma sak gäller bostadsrättslägenheter jämfört med hyreslägenheter.

Beredd att betala för en väl fungerande avfallshantering i framtiden/genomsnittligt pris

Bas: Boendeform	Kronor/år
Fristående villa	2.769
Radhus/kedjehus	2.413
Bostadsrätt/andelslägenhet	2.244
Hyreslägenhet	2.078

Förtroendet för kommunens avfallshantering

"SÖRAB och din kommun tar hand om de insamlade soporna. På det hela taget, vilket allmänt förtroende har du för kommunens avfallshantering? Har du ett..." Skalan lästes upp.

Förtroendet för kommunens avfallshantering

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket stort förtroende	18	13
Ganska stort förtroende	56	50
Varken eller	19	26
Ganska litet förtroende	4	7
Inget förtroende alls	–	1
Vet ej/tveksam	3	3
Medelvärde	3.9	3.7

(Figur 13 i Appendix.)

Tre av fyra hushåll i småhus uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering. Cirka vart femte hushåll svarar "varken eller" och cirka vart tjugonde uppger att de har ett ganska litet förtroende.

Hushåll i flerbostadshus ligger något lägre i resultat, men cirka två av tre uppger att de har ett ganska stort eller t.o.m. mycket stort förtroende för kommunens avfallshantering.

Vi kan även notera några signifikanta avvikelser i undergruppen kommuner. – Hushåll i småhus i Upplands Väsby svarar att de har ett stort förtroende i större utsträckning än övriga.

Förtroendet för kommunens avfallshantering – mycket/ganska stort förtroende

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Danderyd	68	52-
Järfälla	77	67
Lidingö	72	56
Sollentuna	80	75+
Solna	68	56
Sundbyberg	72	59
Täby	72	75+
Upplands Väsby	84+	67
Vallentuna	72	63

Bakgrund

Miljöengagemang

"Vilket av följande påståenden beskriver bäst ditt engagemang i miljöfrågor rent allmänt?" Skalan lästes upp

Miljöengagemang

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Mycket engagerad	15	12
Ganska engagerad	67	69
Inte särskilt engagerad	17	17
Inte alls engagerad	2	2
Medelvärde	2.9	2.9

(Figur 14 i Appendix.)

Cirka åtta av tio anger att de rent allmänt är ganska eller t.o.m. mycket engagerade i miljöfrågor och det gäller såväl hushållen som bor i småhus som i flerbostadshus.

Liksom det visat sig i tidigare undersökningar, så är äldre personer mer engagerade än yngre samt kvinnor mer engagerade än män – i alla fall rent allmänt av miljöfrågor.

Miljöengagemang – mycket engagerad

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Ålder		
25–34 år	65-	81
35–44 år	79	77
45–54 år	81	76
55–65 år	87+	86+
Kön		
Kvinnor	86+	84
Män	75-	76-

Kön, ålder, boendeform, hushållsstorlek och hushållssammansättning

Urvalet beskrivs närmare genom att studera följande bakgrundsfrågor. Vår utgångspunkt var alltså att genomföra 675 intervjuer bland hushåll i småhus och 675 intervjuer bland hushåll i flerbostadshus med den person i hushållet "som främst ansvarar för hushållets sopor/sophantering". Åldersmässigt avgränsade vi studien till personer mellan 25 och 65 år.

Bakgrund

Bas: Samtliga		Småhus %	Flerbostadshus %
Kön	Man	44	42
	Kvinna	56	58
Ålder	25–34 år	7	19
	35–44 år	30	23
	45–54 år	32	21
	55–65 år	31	36
Boendeform	Fristående villa	71	–
	Radhus eller kedjehus	29	–
	Bostadsrätts-/andelslägenhet	–	63
	Hyreslägenhet	–	37
Hushållsstorlek	1 person	4	29
	2 personer	27	37
	3 personer	18	16
	4 personer	36	13
	5 personer	13	3
	6 personer eller fler	3	1
Hushållssammansättning	Barn under 7 år	24	16
	Barn mellan 7 och 14 år	34	16
	Barn mellan 15 och 19 år	25	12
	Vuxna barn över 20 år	10	4
	Har ej barn boende i hushållet	30	61

Val av belöning

"Tack för intervjun! Som tack vill vi gärna skicka en trisslott till dig eller föredrar du att vi i stället köper in utsläppsrätter för beloppet?"

Val av belöning

Bas: Samtliga	Småhus %	Flerbostadshus %
Trisslott	76	81
Utsläppsrätter	24	19

Närmare åtta av tio respondenter valde en trisslott som tack för intervjun. – Totalt skickade vi ut 1.059 lotter till 514 småhus och 545 flerbostadshus.

De som var mindre engagerade i miljöfrågor valde trisslott i större utsträckning än de som uppgivit att de var mycket engagerade.